

**УСТАВЕН СУД
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

ПРЕГЛЕД

за работата на Уставниот суд на
Република Македонија
за 2016 година

Скопје, март 2017 година

3	I. ВОВЕД
7-11	II. ПОДАТОЦИ ЗА ВКУПНИОТ БРОЈ НА ПРЕДМЕТИ И ПОСТАПКАТА И ВИДОВИТЕ НА АКТИ НА СУДОТ СО КОИ СЕ РЕШЕНИ ПРЕДМЕТИТЕ
15	III. СТАВОВИ НА СУДОТ ЗАЗЕМАНИ ПРИ ОДЛУЧУВАЊЕТО
15-18	1. Интервентни одлуки на Судот
18-26	2. Решенија за неповедување постапка
26-27	3. Барања за заштита на слободите и правата
31	IV. ЈАВНОСТ ВО РАБОТАТА НА СУДОТ
35	V. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА
35-36	1. Учество на меѓународни конференции
36-37	2. Соработка со Мисијата на ОБСЕ во Скопје
41	VII. МАТЕРИЈАЛНИ И ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РАБОТА

Уставниот суд на Република Македонија во периодот од 1 јануари 2016 заклучно со 31 декември 2016 година, својата функција ја извршуваше во рамките на надлежностите утврдени во членот 110 од Уставот според кој Судот е надлежен да:

- одлучува за согласноста на законите со Уставот и за согласноста на другите прописи и на колективните договори со Уставот и со законите;
- ги штити слободите и правата на човекот и граѓанинот што се однесуваат на слободата на уверувањето, совеста, мислата и јавното изразување на мислата, политичкото здружување и дејствување и забраната на дискриминација на граѓаните по основ на пол, раса, верска, национална, социјална и политичка припадност;
- решава за судирот на надлежностите меѓу носителите на законодавната, извршната и судската власт;
- решава за судирот на надлежностите меѓу органите на Републиката и единиците на локалната самоуправа;
- одлучува за одговорноста на претседателот на Републиката;
- одлучува за уставноста на програмите и статутите на политичките партии и на здруженијата на граѓаните и
- одлучува за други прашања утврдени со Уставот.

При извршување на работите од својата надлежност Судот, покрај квалитетот, ја обезбеди и потребната ефикасност и ажурност во своето работење.

Во текот на 2016 година Судот работеше во полн состав и одржа 29 седници.

На 5 октомври 2016 година, Уставниот суд на Република Македонија за нов генерален секретар на Судот го именува Александар Лазов, дотогашен државен советник во Судот.

На 17 октомври 2016 година, Уставниот суд на Република Македонија за претседател на Уставниот суд го избра судијата Никола Ивановски, кој стапи на оваа должност на 1 ноември 2016 година.

**II. ПОДАТОЦИ ЗА ВКУПНИОТ
БРОЈ НА ПРЕДМЕТИ И
ПОСТАПКАТА И ВИДОВИТЕ
НА АКТИ НА СУДОТ СО КОИ
СЕ РЕШЕНИ ПРЕДМЕТИТЕ**

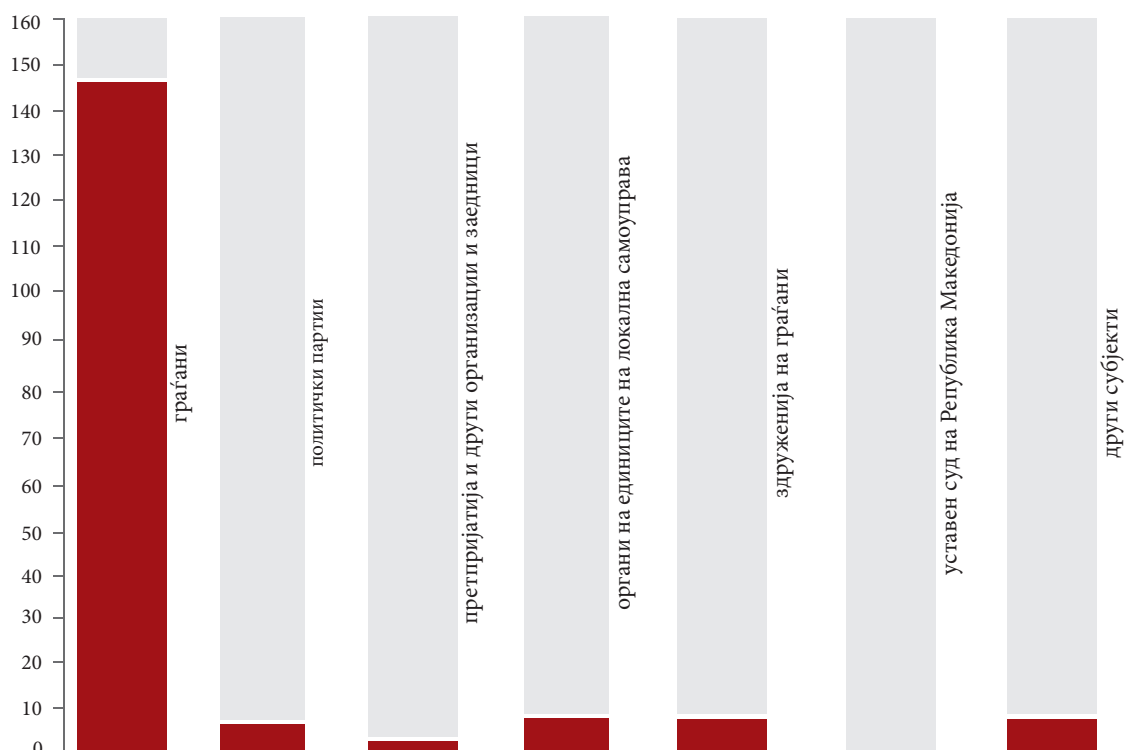
II. ПОДАТОЦИ ЗА ВКУПНИОТ БРОЈ НА ПРЕДМЕТИ И ПОСТАПКАТА И ВИДОВИТЕ НА АКТИ НА СУДОТ СО КОИ СЕ РЕШЕНИ ПРЕДМЕТИТЕ

Во периодот од 1 јануари 2016 година заклучно со 31 декември 2016, Судот постапуваше, односно во работа имаше вкупно **265** предмети. Од нив, **181** предмет беа примени во текот на 2016 година, а 84 предмети беа пренесени како **незавршени** од претходните години. Од вкупниот број на предмети во работа во текот на годината беа **завршени 161** предмет, а останаа **незавршени 104** предмети.

1. ПРИМЕНИ ПРЕДМЕТИ

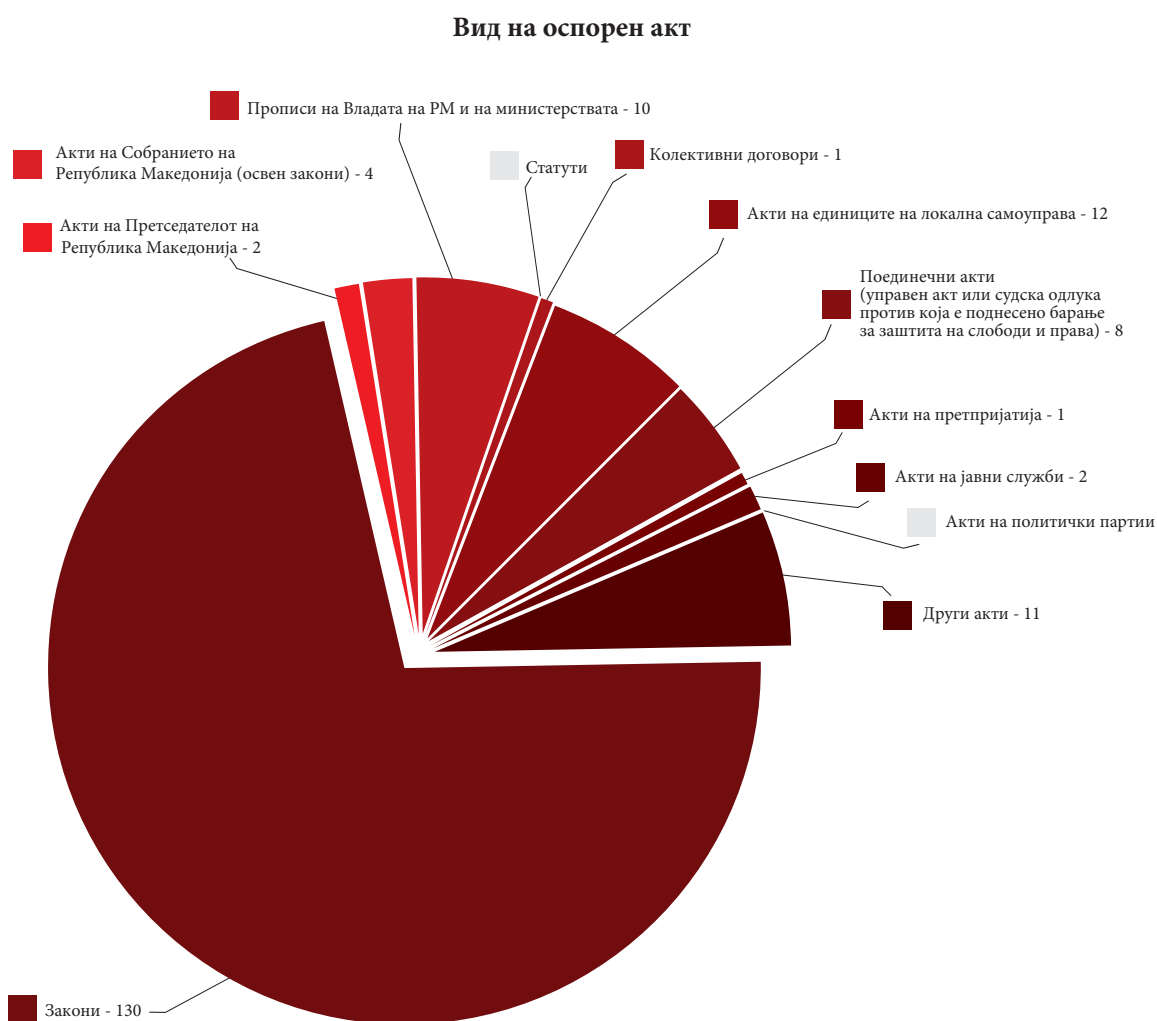
1.1. Примени предмети според подносителите на иницијативите

Подносители на иницијативи	број на предмети
Граѓани	149
Политички партии	7
Влада на Република Македонија	2
Претпријатија и други организации и заедници	8
Органи на единиците на локална самоуправа	5
Здруженија на граѓани	5
Уставен суд на Република Македонија	/
Други субјекти	5
ВКУПНО	181

1.2. Примени предмети според видот на оспорениот акт

Вид на оспорен акт	број на предмети
Закони	130
Акти на Претседателот на Република Македонија	2
Акти на Собранието на Република Македонија (освен закони)	4
Прописи на Владата на РМ и на министерствата	10
Статути	/
Колективни договори	1
Акти на единиците на локална самоуправа	12
Поединечни акти (управен акт или судска одлука против која е поднесено барање за заштита на слободи и права)	8
Акти на претпријатија	1
Акти на јавни служби	2
Акти на политички партии	/
Други акти	11
ВКУПНО	181

1.3.Примени предмети според видот на надлежноста на судот и според правната област на оспорениот акт

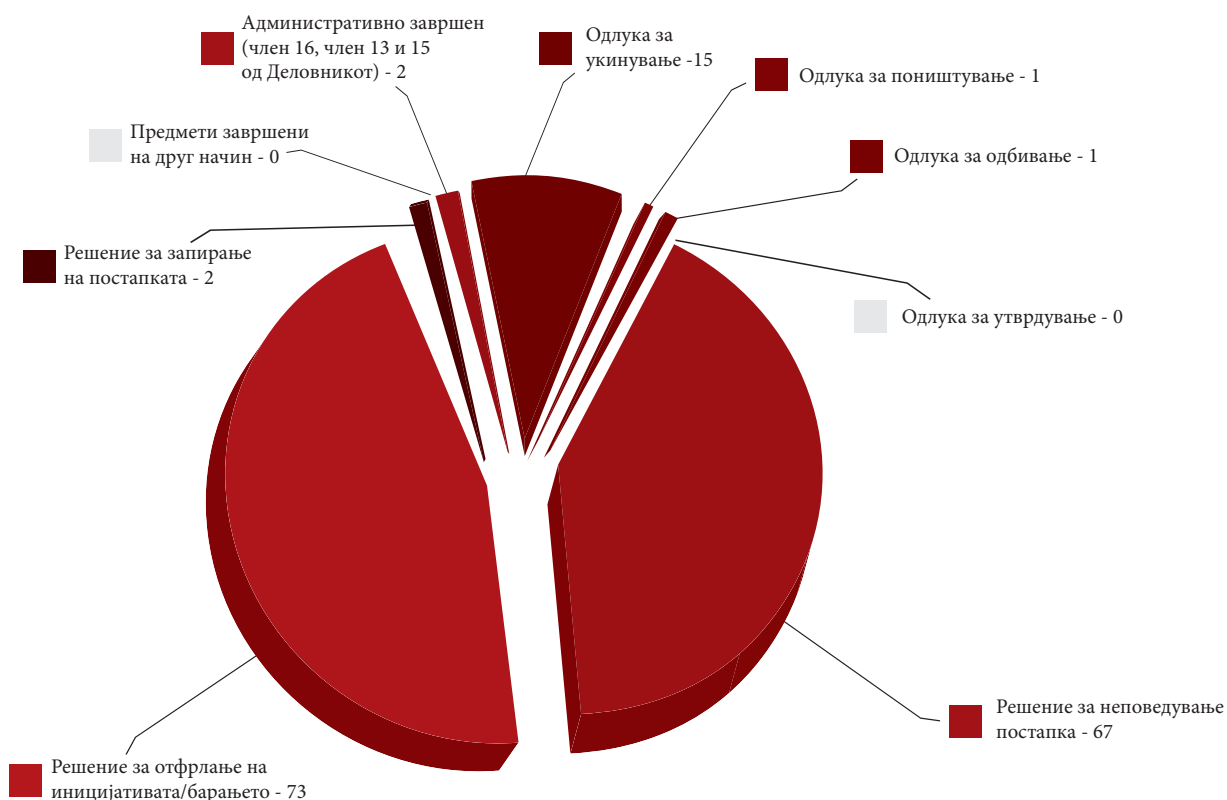
Вид на надлежност на Уставниот суд	број на предмети
I. Оценка на уставност и законитост (по области)	173
1. Одбрана, безбедност и внатрешни работи	1
2. Надворешни работи	/
3. Финансии, даноци и други јавни давачки и надоместоци	8
4. Стопанство	17
5. Јавни претпријатија, јавни установи, институции што вршат јавни овластувања	6
6. Организација и работа на органите на државната власт: (Собрание на РМ, Претседател на Република Македонија, Влада на Република Македонија и државна управа, правосуден систем (судови, судски совет на РМ, јавно обвинителство, јавно правобранителство, адвокатура, нотаријат, извршители, медијатори), Народен правобранител	43
7. Избори, референдум, политички партии, здруженија на граѓани и фондации, јавни собири	4
8. Верски права и слободи	/
9. Права на странците	/
10. Имотно-правни односи	5
11. Урбанизам и градежништво	8
12. Сообраќај и врски	1
13. Животна средина	/
14. Работни односи	7
15. Пензиско и инвалидско осигурување	5
16. Социјална и здравствена заштита	8
17. Односи во бракот и семејството	1
18. Образование, наука и култура	6
19. Јавно информирање	1
20. Локална самоуправа	2
21. Комунални дејности	3
22. Останато	47
II. Барања за заштита на слободи и права	8
III. Судир на надлежност	/
IV. Одговорност на претседателот на Републиката	/
V. Одлучување за уставноста на програмите и статутите на политичките партии и здруженија на граѓани	/
VI. Други надлежности на Уставниот суд	/
ВКУПНО	181

2. РЕШЕНИ ПРЕДМЕТИ

2.1. Решени предмети според видот на актот на Судот со кои е завршена постапката

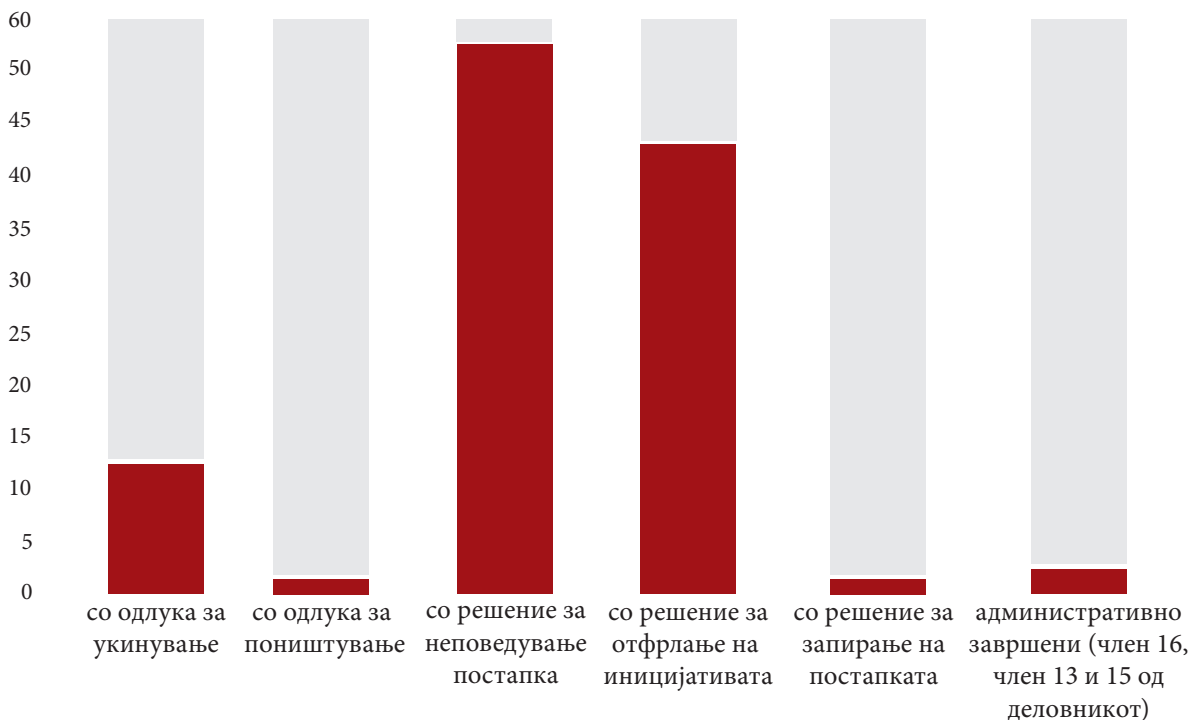
Вид на акт со кој е завршена постапката	број на предмети
Одлука за укинување	15
Одлука за поништување	1
Одлука за одбивање	1
Одлука за утврдување	/
Решение за неповедување постапка	67
Решение за отфрлање на иницијативата/барањето	73
Решение за запирање на постапката	2
Административно завршен (член 16, член 13 и 15 од Деловникот)	2
Предмети завршени на друг начин	/
ВКУПНО	161

Вид акт со кој е завршена постапката

2.2. Решени предмети во кои биле оспорени закони:

Вид на акт со кој е завршена постапката	број на предмети
Со одлука за укинување	13
Со одлука за поништување	1
Со решение за неповедување постапка	54
Со решение за отфрлање на иницијативата	43
Со решение за запирање на постапката	1
Административно завршени (член 16, член 13 и 15 од Деловникот)	2
ВКУПНО	114

Анализата на вкупните податоци покажува дека по значителното намалување на примените предмети што беше регистрирано во текот на 2015 година, во 2016 година бројот на примени предмети забележува пораст, така што вкупната бројка на примени предмети во текот на 2016 е некаде на ниво на 2014 и 2013 година кога биле примени 173, односно 170 предмети.

Судот и во текот на 2016 година, како и во претходните години, најголем дел од својата работа во извршување на неговите уставни надлежности, посветил на оценување на согласноста на законите со Уставот. Од вкупно 181 примен предмет, дури во 130 предмети (што во проценти изнесува 71.8%) биле оспорени закони. Овој процент е најголем во споредба со изминатите години кога процентуалното учество на предметите во кои биле оспорени закони во однос на вкупниот број предмети се движело помеѓу 50% и 60%.

Во текот на 2016 година до Судот беа поднесени 8 барања за заштита на слободи и права врз основа на член 110 алинеја 3 од Уставот на Република Македонија, што претставува намалување во однос на поднесените барања за заштита на слободите и правата во 2015 година (кога биле поднесени 13 барања за заштита на слободите и правата) и претставува најмала бројка на поднесени барања за заштита на слободите и правата во последните 5 години (во 2014 година биле поднесени 13 барања за заштита на слободите и правата, во 2013 година биле поднесени 22 барања, во 2012 година биле поднесени 25 барања, во 2011 биле поднесени 23 барања).

III. СТАВОВИ НА СУДОТ ЗАЗЕМЕНИ ПРИ ОДЛУЧУВАЊЕТО

III. СТАВОВИ НА СУДОТ ЗАЗЕМЕНИ ПРИ ОДЛУЧУВАЊЕТО

1. Интервентни одлуки на Судот

Во периодот од 1 јануари до 31 декември 2016 година, Судот со одлука за укинување на закони и други прописи заврши 15 предмети. Судот интервенираше во следниве закони:

1. Судот го укина **Законот за изменување и дополнување на Законот за помилување** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 12/2009).

При уредувањето на вршењето на надлежноста на претседателот на Републиката за давање на помилување, законодавецот е ограничен со темелната вредност на уставниот поредок на Република Македонија - поделба на државната власт на законодавна, извршна и судска, правото на еднаквост на граѓаните и уставната поставеност на претседателот како дел од извршната власт.

Помилувањето не е акт кој има карактер на казна или друга кривична санкција преку која би се остварила превенцијата. Со него само се изразува поблаг став кон сторителот и тоа е неотповиклив и конечен акт на милост на претседателот на Републиката, кој не одлучува во својство на судски орган, туку како државен орган кој го добил својот легитимитет од граѓаните преку непосредни избори. Тоа е неприкосновено уставно и законско право на претседателот на Република Македонија, кое може да го користи по своја оцена во рамките на постапка која е утврдена со закон и поради причини кои може да не се од кривично - правна природа (на пример, социјални, здравствени, политички причини или од причини на правичност), при што не се навлегува во фактичката и правната оцена на судот.

Општествената опасност на кривичните дела кои со оспорениот закон се изземени од можноста за давање на помилување, не може да се прифати како критериум или причина за таквото изземање, бидејќи општествената опасност е истовремено обележје и на другите кривични дела кои не се изземени, при што за некои од нив може да се изречат и најстрогите казни кои се предвидени со Кривичниот законик. Доколку би се прифатила можноста законодавецот да има вакво право, се поставува прашањето која би била границата и критериумот за таквото ограничување и дали на ваков начин би се изгубила смислата на уставниот институт помилување, кој би зависел од перцепцијата на законодавецот и одредени појави во одредено време во општеството.

Законодавецот нема уставно овластување да уредува прашања кои се однесуваат на внатрешната организација и работа на претседателот на Републиката како еден од органите на државната власт (Одлука У.бр.19/2016 од 16 март 2016).

2. Судот ги укина член 12 став 1 алинеите 8 и 9 и член 63 став 3 од **Законот за филмската дејност** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/2013, 18/2014, 44/2014 и 129/2015).

Утврдувањето на обврска за плаќање на надоместок од кој се финансира работата на Агенцијата за филм за правни лица кои не се инволвирани во вршењето на филмската дејност претставува повреда на одредбите од член 8 став 1 алинеја 3, член 30 став 3 и член 55 став 2 од Уставот (Одлука У.бр.64/2014 од 16 март 2016).

3. Судот го укина член 5 став 6 од Законот за заклучување на стечајните постапки отворени согласно **Законот за присилно порамнување, стечај и ликвидација и Законот за стечај** („Службен весник на Република Македонија“ бр.12/2014).

Исклучувањето на можноста да се поднесе жалба против одлуката на судијата донесена во вонпарнична постапка во прв степен, со која се утврдува статусот на објект во стечајната постапка, не е во согласност со член 8 став 1 алинеја 3, Амандман XXI и член 51 од Уставот (Одлука У.бр.90/2015 од 30 март 2016).

4. Судот го укина член 36 став 2 алинеја 3 од **Законот за административни службеници** („Службен весник на Република Македонија“ број 27/2014, 199/2014, 48/2015, 154/2015 и 5/2016).

Не е во согласност со одредбите на Уставот, кандидатот кон пријавата за вработување задолжително да приложува доказ дека не му е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност (Одлука У.бр.147/2014 од 13 април 2016).

5. Судот го укина член 35 став 7 од **Законот за едношалтерски систем и водење на трговскиот регистар и регистар на други правни лица** („Службен весник на Република Македонија“ бр.84/2005, 13/2007, 150/2007, 140/2008, 17/2011, 53/2011, 70/2013, 115/2014, 97/2015 и 192/2015).

Со исклучувањето од правото на надоместок и награда на регистрациониот агент за извршената работа, законодавецот ги надминал уставните овластувања, односно ги довел во прашање уставните одредби и одредбите од меѓународните акти со кои се гарантира правото на соодветна заработувачка. Ова особено ако се има предвид дека давањето на конкретните услуги спаѓа во корпусот на услуги што вообичаено ги пружаат адвокатите и трговските друштва за што остваруваат соодветна награда. Притоа, законодавецот не пропишал дека наместо странката во чие име се дава услугата, државата ќе му исплати награда на адвокатот, односно регистрациониот агент за стручната услуга што од него се бара да ја пружи, имајќи предвид колку се строги условите за тоа кој може да биде регистрационен агент (Одлука У.бр.67/2015 од 11 мај 2016).

6. Судот го укина член 61 од Законот за изменување и дополнување на **Законот за градење** („Службен весник на Република Македонија“ бр.18/2011).

Постоењето на одредба со која се изменува друга одредба која е непостоечка е беспредметно и создава правна несигурност во примената на законот. Таквата одредба е неприменлива и треба да биде отстранета од правниот поредок како несогласна со член 8 став 1 алинеја 3 од Уставот на Република Македонија, односно со темелната вредност на уставниот поредок - владеење на правото и принципот на правна сигурност како нејзин составен дел (Одлука У.бр.114/2015 од 11 мај 2016).

7. Судот ги укина член 108 и член 109 од **Законот за административни службеници** („Службен весник на Република Македонија“ број 27/2014, 199/2014, 48/2015, 154/2015 и 5/2016).

Уредувањето, посебните услови за вработување во административната служба, воведени со новиот Закон за административни службеници како што се поседување на соодветни посебни работни компетенции и тоа: активно познавање на компјутерски програми за канцелариско работење и активно познавање на еден од трите најчесто користени јазици на Европската Унија (англиски, француски, германски), а за раководните административни службеници и потврда за положен испит за административно

управување, да се однесуваат и за административните службеници кои засновале работен однос во институцијата, заклучно со започнувањето на неговата примена, со пропишување и мерки за распоредување на пониско ниво на работно место и намалување на плата за вработените од влезно ниво, доколку во даден рок со Законот, не ги достават бараните докази (потврди/сертификати) за исполнување на нововведените посебни услови, не е во согласност со член 8 став 1 алинеја 3 и член 52 став 4 од Уставот, бидејќи повратното дејство на Законот, не е поповолно за граѓаните.

Уредувањето, нововведените посебни услови, да не се однесуваат за дел од административната служба, односно за административните службеници кои ќе остварат право на пензија во рок од десет години од денот на започнувањето со примената на овој закон, е спротивно на член 9 од Уставот (Одлука У.бр.74/2014 од 29 јуни 2016).

8. Судот ги укина член 104 став 2, во делот: „(маж), односно до 65 години возраст (жена)“ и став 4, во делот: „(маж), односно најмногу до 65 години возраст (жена)“ од **Законот за работните односи** („Службен весник на Република Македонија“ број 62/2005, 106/2008, 161/2008, 114/2009, 130/2009, 50/2010, 52/2010, 124/2010, 47/2011, 11/2012, 39/2012, 13/2013, 25/2013, 170/2013, 187/2013, 113/2014, 20/2015, 33/2015 и 72/2015).

Законските одредби кои наметнуваат престанок на работниот однос на работничката жена под поинакви услови од работникот маж, (65 години за жена, односно 67 години за маж) не се во согласност со уставно утврденото начело на еднаквост на граѓаните по основ на полот определено во член 9 од Уставот (Одлука У.бр.114/2014 од 29 јуни 2016).

9. Судот го укина членот 71 став 5 од **Законот за Кривичната постапка** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 150/2010 и 100/2012).

Дополнително пропишување на други услови за адвокатите во одредени процесни постапки, различни од условите за добивање лиценца за работа, ги става во нееднаква положба адвокатите и води кон нарушување на еднаквата положба на сите субјекти на пазарот, спротивно на уставните одредби (Одлука У.бр.2/2016 од 28 септември 2016).

10. Судот го укина член 9 став 5 од **Законот за заклучување на стечајните постапки остварени согласно со Законот за присилно порамнување, стечај и ликвидација и Законот за стечај** („Службен весник на Република Македонија“ бр.12/2014).

Исклучувањето на правото на жалба против решението со кое стечајниот судија врши распределба на имотот е спротивно на уставно гарантираната двостепеност на судската постапка (Одлука У.бр.87/2016 од 31 октомври 2016).

11. Судот го укина член 158 од **Законот за прекршоците** („Службен весник на Република Македонија“ бр.124/2015).

Оспорената одредба од членот 158, анализирана во контекст на останатите преодни и завршни одредби од Законот за прекршоците, има за последица ретроактивно важење на Законот и создава правна несигурност што е во спротивност со уставното начело на владеењето на правото и забраната на ретроактивно дејство на законите (Одлука У.бр.87/2015 од 9 ноември 2016).

12. Судот ги укина член 42 ставови 4 и 5 и член 91 став 3 од **Законот за административни службеници** („Службен весник на Република Македонија“ број 27/2014, 199/2014, 48/2015, 154/2015 и 5/2016).

Известување од надлежен орган за утврдена вина на кандидатот за доставување на лажни докази, не може да биде основ за забрана на кандидатот да се вработи како административен службеник во период од десет години од денот на неговото евидентирање во Агенцијата. Таквата забрана може да биде само како последица од забрана за вршење на професија, дејност или должност што ја изрекол исклучиво судот со правосилна судска одлука, согласно опитните правила и рамки за пропишување на правните последици од осудата утврдени во Кривичниот законик.

Правото на Владата на Република Македонија, уредено со Законот за административни службеници, да утврдува износ на додаток на плата за вработливост и задржливост, без законски утврдени критериуми и рамки врз основа на кои би тргнала Владата во утврдувањето на тие износи, значи право на Владата како извршна власт да уредува прашања кои се законска материја, како и можност од арбитражно одлучување по однос на административните службеници и работните места кои би биле опфатени со ваквата повластена мерка, што според Судот, тоа не е во согласност со принципот на владеештвото на правото и поделбата на државната власт на законодавна, извршна и судска како темелни вредности на уставниот поредок, утврдени со член 8 став 1 алинеите 3 и 4 на Уставот на Република Македонија (Одлука У.бр.163/2014 од 27 декември 2016).

2. Решенија за неповедување постапка

Во текот на 2016 година Уставниот суд на Република Македонија со решение за неповедување постапка за оценување на уставноста на закони, односно уставноста и законитоста на подзаконски акти, заврши 67 предмети.

Од овие предмети како покарактеристични ги издвојување следниве:

1. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на член 38 став 5 алинеја 1 од Законот за заштита на децата („Службен весник на Република Македонија“ бр.23/2013, 12/2014, 44/2014, 144/2014, 10/2015 и 25/2015).

Условувањето на правото на родителски додаток за трето живородено дете со извршување на сите задолжителни вакцинации на детето согласно закон, не претставува дискриминација туку е механизам за заштита и осигурување на правото на детето на здравје (Решение У.бр.91/2015 од 18 февруари 2016).

2. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на член 17 алинеја 2, член 18 став 3, член 31 став 2 алинеја 3, член 48 став 5 алинеја 4, член 65 став 1 во делот: “освен секретарот и кабинетските службеници” и член 70 став 2 во делот: “освен секретарот” од Законот за административни службеници (“Службен весник на Република Македонија” број 27/2014, 199/2014, 48/2015, 154/2015 и 5/2016).

Престанок на мандатот на директорот на Агенцијата, односно неговиот заменик, односно нивно разрешување и пред истекот на мандатот за кој тие се именувани, како последица на изречена правосилна судска одлука за кривично дело на безусловна казна затвор од најмалку шест месеци, не претставува правна последица од осуда по сила на закон.

Овластувањето на Агенцијата за администрација, во случај на барање на институциите да организира, координира и спроведува постапки на селекција и за вработени во јавниот сектор кои немаат статус на административни службеници, за што на институциите може да им наплати надоместок, не значи мешање на извршната во законодавната власт.

Уредувањето, дека покрај општите услови за пополнување на работно место на административен службеник, кандидатот треба да го исполни и посебниот услов “поседување на соодветни општи работни компетенции потребни за работното место прописани со Рамката на општи компетенции”, не е во спротивност со член 8 став 1 алинеја 3, член 32 став 5 и член 51 од Уставот.

Со уредувањето дека на интерниот оглас може да се јави административен службеник, вработен во истата институција, само ако не му е изречена дисциплинска мерка во последната година пред објавувањето на интерниот оглас, не се повредуваат одредбите на Уставот, бидејќи не е во прашање правна последица од изречена дисциплинска мерка, туку последица од непочитувањето на работниот ред и дисциплина и законските одредби на кои подлежи секој административен службеник за време на вршењето на работните обврски.

Со уредувањето постапката за оценување да не се однесува на секретарот и кабинетските службеници, како и уредувањето дека административниот службеник за повреда на службената должност, одговара дисциплински, освен секретарот, не се повредува принципот на еднаквост на граѓаните (Решение У.бр.147/2014 од 18 февруари 2016).

3. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на членот 110 став 1 алинеја 6 од **Законот за судската служба** („Службен весник на Република Македонија“ бр.43/2014, 33/2015 и 98/2015).

Определбата на законодавецот на судскиот службеник да му престане работниот однос со навршени 64 години возраст не е во спротивност со член 8 став 1 алинеја 3, член 9 и член 32 од Уставот. Ова од причини што општите прописи за работните односи за прашањето за продолжување на договорот за вработување до 67 години возраст имаат супсидијарна примена во случаите кога со друг закон истата проблематика поинаку е уредена, како што е случајот со Законот за судската служба (Решение У.бр.44/2015 од 2 март 2016).

4. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на член 73 став 1 алинеја 3 од **Законот за судовите** („Службен весник на Република Македонија“ бр.58/2006, 35/2008 и 150/2010).

Определбата на законодавецот на судијата да му престане судиската функција со навршени 64 години возраст не е во спротивност со член 8 став 1 алинеја 3, член 9 и член 32 од Уставот. Ова од причини што општите прописи за работните односи за прашањето за продолжување на договорот за вработување до 67 години возраст имаат супсидијарна примена во случаите кога со друг закон истата проблематика поинаку е уредена, како што е случајот со Законот за судовите (Решение У.бр.53/2015 од 16 март 2016).

5. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на член 233 став 1 алинеја 3 и на член 284 ставовите 1 и 2 од **Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата** („Службен весник на Република Македонија“ бр.169/2015, 226/2015 и 55/2016).

Обврската за автошколата, како правно лице кое врши оспособување на кандидати за возачи, да обезбеди видео и аудио запис како доказ дека спровела оспособување на кандидатот за возач, не може да се проблематизира од аспект на Уставот, бидејќи оваа обврска во поширока смисла значи автошколата да обезбеди доказ за грижата за зачувување на здравјето на луѓето, на животната средина и на природата (Решение У.бр.109/2015 од 13 април 2016).

6. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на член 68 во целина и посебно ставовите 2, 3, 4, 5 и 7 од **Законот за административни службеници** (“Службен весник на Република Македонија” број 27/2014, 199/2014, 48/2015, 154/2015 и 5/2016).

Законодавецот има право во сферата на административната служба да уредува мерки во функција на подобрување на ефектот на административни службеници, како и право да го утврдува опфатот на административните службеници спрема кои ќе се применат тие мерки, на основа претходно спроведена постапка за мерење на ефектот во работењето и годишната оценка со која биле оценети за постигнатите резултати во работењето (Решение У.бр.20/2015 од 20 април 2016).

7. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на насловот “Престанок на судиската функција со навршување на 64 години” и член 50 од **Законот за судскиот совет на Република Македонија** (“Службен весник на Република Македонија” број 60/2006, 150/2010, 100/2011, 20/2015 и 61/2015).

Уредувањето во Законот за судскиот совет на Република Македонија дека судиската функција престанува со навршување на 64 години, не е во спротивност со одредбите на Уставот (Решение У.бр.7/2016 од 25 мај 2016).

8. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на член 231 алинеја 2 и член 281 став 7 алинеја 1 од **Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата** (“Службен весник на Република Македонија”, број 169/2015).

Обврската за воведување на видео надзор во училиниците каде ќе се спроведува обукување на кандидати за возачки испит, како и полагање на теоретски дел од обуката, како и обврската за воспоставување на соодветен уред (камера) од страна на автошколите и Црвениот крст, односно здравствената установа во просториите каде ќе се спроведува обуката на кандидатите-возачи, не е спротивно на одредбите од Уставот (Решение У.бр.120/2015 од 31 мај 2016).

9. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на член 12 став 2 од **Законот за основање на Државна комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка** („Службен весник на Република Македонија“ бр.130/2014 и 53/2016).

Определбата на законодавецот, решавањето на предметите започнати до денот на отпочнување на примената на Законот за основање на Државна комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка (01.02.2015 год.) по кои е поведен управен спор да продолжи согласно со одредбите од овој закон не ги повредува член 8 став 1 алинеја 3 и 4 и Амандманот XXV на Уставот. Ова од причина што со одредбата на судовите не им се налага одреден начин на постапување, туку на инспекциските и прекршочни органи им се налага да ја поучат странката дека има право да поднесе жалба против донесеното решение во случаите кога предметот не добил судска завршница во управниот спор до наведениот датум (Решение У.бр.119/2015 од 22 јуни 2016).

10. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на член 16 став 1 во делот: „ниту да се поведе управен спор“ и членот 23 став 5 во делот: „ниту да поведе управен спор“ од **Законот за општата управна постапка** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 124/2015).

Со дефиницијата на начелото на „правосилност“ на управните акти, не се уредува прашањето за тоа дали Законот го гарантира правото на судска заштита против

управните акти, поради што не може да се постави прашањето за согласноста на ваквата дефиниција со членот 50 став 2 од Уставот.

Странките по чие барање е поведена управната постапка не се учесници во спорот во кој се одлучува за судирот на надлежности, а актот со кој е одлучено за судирот на надлежноста, не е управен акт со кој се решава за правата, обврските и правните интереси на странките, поради што исклучувањето на странките од можноста против управниот акт со кој е одлучено за судирот на надлежноста, да поведат управен спор, не значи одземање на загарантираната судска заштита на граѓаните, спротивно на членот 50 став 2 од Уставот (Решение У.бр.11/2016 од 29 јуни 2016).

11. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста и законитоста на член 19 став 3 во делот: „од машки пол се врши еднаш неделно, додека за притворени лица од женски пол капењето“ од **Правилник за куќниот ред за извршување на мерката притвор во притворските одделенија на затворите** („Службен весник на Република Македонија“ бр.101/2011).

Со предвидување на неделно капење за мажите притвореници најмалку еднаш неделно, а за жените најмалку два пати неделно не се повредува принципот на еднаквост од членот 9 од Уставот, бидејќи ваквата определба произлегува од тоа што мажите и жените меѓусебно се разликуваат физички, биолошки и градбено, а максималниот број на пати од уживање на потребата од капење воопшто не е ограничен (Решение У.бр.4/2016 од 7 јули 2016).

12. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на член 10 став 1 и член 17 од **Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита на населението од заразни болести** („Службен весник на Република Македонија“ бр.149/2014).

Со цел остварување на гаранцијата на правото на здравствена заштита на секој граѓанин од член 39 став 1 од Уставот, законодавецот е овластен да донесе нормативна рамка со која би ги определил условите, начините и средствата за заштита на здравјето на граѓаните, при што има целосна слобода да ја вреднува општествената целисходност на едно или друго решение.

Неспорно е дека задолжителната вакцинација во суштина претставува ограничување на правото за поединецот да одлучува за дејствијата кои се однесуваат на неговата личност и тело, правото на заштита на физичкиот интегритет и правото на доброволно медицинско лекување. Но, според Судот, таквото ограничување е дозволено и пропорционално во однос на резултатот кој се постигнува и е неопходно и легитимно во едно демократско општество бидејќи има за цел заштита на јавната сигурност, здравјето, правата и слободите на другите лица, при што користа од задолжителната вакцинација за здравјето на поединците и припадниците на пошироката заедница ги надминува последиците од вмешувањето (ограничувањето) на уставните права на поединците.

Пропишувањето на задолжителна вакцинација против одредени болести е во согласност и со член 39 став 2 од Уставот. Со определувањето на правото, но истовремено и должноста на секој граѓанин да го чува и унапредува како своето здравје, но и здравјето на другите, јасно е дека уставотворецот наложил грижа и заштита пред се на јавниот интерес кој се состои во зачувувањето на општата здравствена состојба на населението и кој во овој случај надвладува над уставно загарантираните индивидуални слободи и права во смисол на личен избор по однос на сопственото здравје на граѓанинот. Освен грижата за сопственото здравје, граѓаните не би смеле да го доведат во опасност

здравјето на другите. Во тој контекст е и обврската на граѓаните на вакцинација против болести чие спречување е во интерес на Република Македонија, со оглед на тоа дека со редовната вакцинација не се штити само лицето кое се вакцинира, туку и останатото население (Решение У.бр.99/2015 од 7 јули 2016).

13. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на членот 4 став 2 зборовите: „од 120 до“ и ставовите 3, 4, 5 и 6, и членот 31 став 2 точката 34-в зборовите: „освен во случајот определен во точките 34-г и 34-ѓ на овој член“, точките 34-г, 34-д, 34-ѓ, 34-е и точката 34-ж зборовите: „само во случај на точките 34-г, 34-ѓ и 34-е“ од **Изборниот законик** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/2006, 136/2008, 148/2008, 155/2008, 163/2008, 44/2011, 51/2011, 142/2012, 31/2013, 34/2013, 14/2014, 196/2015, 35/2016, 97/2016 и 99/2016).

Со пропишување правила според кои секој пратеник во Собранието на Република Македонија да може да претставува сличен број на регистрирани избирачи, односно да се обезбеди приближно еднаква вредност или “тежина” на гласовите на гласачите кои гласаат надвор од границите на државата со гласовите на домицилните гласачи, се потврдува еднаквоста на избирачкото право и се обезбедува еднаквост на граѓаните пред Уставот и законите, а не нивна дискриминација.

Правилата за определување на избирачките места во Дипломатско-конзуларните претставништва, односно конзуларните канцеларии на Република Македонија во странство, прилагодени на објективните услови, не ги дискриминираат избирачите од седмата изборна единица во однос на избирачите во шесте изборни единици во Република Македонија.

Пропишувањето за одредени одлуки кои се однесуваат на интереси на мнозинска заедница, да може да се побара во ДИК да се одлучува со консензус, наместо со мнозинство на гласови, не може да се прифати како гласање по етничка основа кое ги прави граѓаните нееднакви во смисла на член 9 од Уставот (Решение У.бр.107/2015 од 7 јули 2016).

14. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на член 14 став 1 од **Законот за државјанството на Република Македонија** („Службен весник на Република Македонија“ бр.67/1992, 8/2004, 45/2004, 98/2008 и 158/2011).

Оспорената одредба од Законот за државјанството на Република Македонија не е во спротивност со членот 4 од Уставот на Република Македонија од причина што законодавецот ги уредил причините за поништување на решението за стекнување државјанство. Во тој случај не се работи за одземање на државјанството како што е наведено со поднесената иницијатива, туку се работи за поништување, имено со решението се смета дека лицето никогаш нема ни стекнато државјанство (Решение У.бр.32/2016 од 28 септември 2016).

15. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на член 151 став 6 во делот: „и донесува решение со кое се забранува приредување на игри на среќа во таа деловна просторија во рок од 30 дена“ од **Законот за игрите на среќа и за забавните игри** („Службен весник на Република Македонија“ број 24/2011, 51/2011, 148/2011, 74/2012, 171/2012, 27/2014, 139/2014, 61/2015, 154/2015 и 23/2016).

Пропишувањето со Законот за игрите на среќа и за забавните игри, дека привремената забрана за вршење дејност организирање игри на среќа, со запечатување на деловната просторија каде се организираат игрите на среќа, доколку во постапката на надзор од страна на овластеното службено лице на Управата за јавни приходи се утврди дека

во деловната просторија се приредуваат игри на среќа без издадена лиценца или дозвола или за која приредувачот на игри на среќа има добиено лиценца, односно дозвола, но не ги плаќа јавните давачки утврдени со закон, е утврдена на период од 30 дена, е во согласност со определбата, привремената забрана за вршење дејност со запечатување на просторијата или објектот да трае до отстранување на неправилностите кои биле причина за запечатувањето на просторијата, како принцип утврден во Законот за инспекциски надзор, а рокот од 30 дена е разумен и вообичаен рок кој се определува за отстранување на утврдените неправилности (Решение У.бр.67/2016 од 28 септември 2016).

16. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на член 2 став 1, членовите 3 и 4, член 5 ставовите 1-5 и 7-12 и член 14 од **Законот за заклучување на стечајните постапки отворени согласно со Законот за присилно порамнување стечај и ликвидација и Законот за стечај** („Службен весник на Република Македонија“ бр.12/2014).

Законот за постапување со бесправно изградени објекти се однесува на утврдувањето на правниот статус на бесправните објекти изградени од било кои субјекти, со што тој закон има карактер на *lex generalis*, а Законот за заклучување на стечајните постапки отворени согласно со Законот за присилно порамнување стечај и ликвидација и Законот за стечај се однесува на утврдувањето на правниот статус на бесправен објект изграден од стечаен должник над кој е отворена стечајна постапка според законите за стечај од 1989, 1997 и 2006 година, со што овој закон има карактер на *lex specialis*. Имајќи го предвид наведеното разграничување во предметот на уредување на двата закона, произлегува дека законодавецот има уставна основа во член 68 став 1 алинеја 2 да пропише различни правила за различни субјекти при утврдување на правниот статус на бесправно изградените објекти, поради што не може да се постави прашањето за согласноста на оспорените законски одредби со член 8 став 1 алинеја 3 од Уставот.

Одредбата од членот 9 став 2 од Уставот определува еднаквост на граѓаните пред Уставот и законите и истата не може да се примени за прашањата покренати со иницијативата кои се однесуваат на еднаквост меѓу различни субјекти (физички и правни лица) и меѓу исти субјекти (правни лица) но во различен правен режим (пред и по влегувањето во сила на оспорените законски одредби), поради што не може да се постави прашањето за согласноста на наведените законски одредби со начелото на еднаквост од член 9 од Уставот (Решение У.бр.117/2015 пд 31 октомври 2016).

17. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на член 4-а во целина и посебно став 1 во делот: „субјектот кој врши научно-истражувачка дејност-научен институт специјализиран во областа на заштита на градби од сеизмички влијанија“; став 3 во делот: „Субјектот кој врши научноистражувачка дејност-научен институт специјализиран во областа на заштита на градби од сеизмички влијанија“; ставот 6 во делот: „субјектот кој врши научноистражувачка дејност-научен институт специјализиран во областа на заштита на градби од сеизмички влијанија“ и став 8 во делот: „субјектот кој врши научноистражувачка дејност“ од **Законот за градење** („Службен весник на Република Македонија“ бр.130/2009, 124/2010, 18/2011, 36/2011, 54/2011, 13/2012, 144/2012, 25/2013, 70/2013, 79/2013, 137/2013, 163/2013, 27/2014, 42/2014, 115/2014, 149/2014, 187/2014, 44/2015, 129/2015, 129/2015, 217/2015, 226/2015, 30/2016, 31/2016, 39/2016, 71/2016 и 132/2016).

Со определбата на законодавецот само научен институт специјализиран во областа на заштита на градби од сеизмички влијанија да дава позитивно мислење по однос на проектираниот и изведениот степен на механичка отпорност, стабилност и сеизмичка заштита на одредени видови градби, а не и било кое правно или физичко лице не се повредуваат член 8 став 1 алинеи 1, 3 и 7, член 9 став 2, член 32 ставови 1 и 2, член 51, член 54 став 1 и член 55 од Уставот на Република Македонија. Ова од причини што се работи за добивање на мислење во специфична сфера на градежната област и висок степен на заштита на градбите (Решение У.бр.21/2016 од 5 октомври 2016).

18. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на: насловот “Правилник за спроведување на постапката за унапредување” и член 53, член 55 став 7, член 56 став 3, член 57 став 3, член 58 став 3, член 59 став 7, член 60 став 7, член 64 став 8, член 76 став 21, член 82 став 7, член 84 став 2, член 90 став 5, член 98 став 5 алинеја 8, насловот: “Донесување на подзаконски акти” и член 105 од **Законот за административни службеници** (“Службен весник на Република Македонија” број 27/2014, 199/2014, 48/2015, 154/2015 и 5/2016).

Известување од надлежен орган за утврдена вина на кандидатот за доставување на лажни докази, не може да биде основ за забрана на кандидатот да се вработи како административен службеник во период од десет години од денот на неговото евидентирање во Агенцијата. Таквата забрана може да биде само како последица од забрана за вршење на професија, дејност или должност што ја изрекол исклучиво судот со правосилна судска одлука, согласно општите правила и рамки за пропишување на правните последици од осудата утврдени во Кривичниот законик.

Министерот има право да донесува подзаконски акти заради разработување на одделни одредби од законите и други прописи заради нивно извршување, кога за тоа е овластен со закон. Тоа право на министерот произлегува од општото овластувањето уредено со Законот за организација и работа на органите на државната управа (членови 55 и 56), како *lex generalis*, но и од посебното овластување за донесување на конкретни подзаконски акт уредени со оспорените одредби во Законот за административните службеници, како *lex specialis*.

Дејствија на премолчување или давање на неистинити податоци од страна на кандидат за вработување, со кои е доведен работодавачот во заблуда во однос на исполнетоста на општите и посебните услови за вработување, е доволен основ за престанок на работниот однос по сила на закон, бидејќи во спротивно тој воопшто и не би бил заснован. Престанокот на работниот однос по сила на закон, во вакви случаи, не претставува ограничување на правото на работа, односно повреда на уставното право на граѓаните од член 32 ставови 1 и 2 од Уставот, бидејќи со самиот факт дека станува збор за престанок на вработување на административен службеник, тоа значи дека на лицето му била дадена можност да го оствари правото на вработување, односно го остварило тоа право (Решение У.бр.163/2014 од 31 октомври 2016).

19. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на насловот пред член 143 „Начело на конститутивност на запишувањето“ и член 143 од **Законот за катастар на недвижности** („Службен весник на Република Македонија“ бр.55/2013, 41/2014, 115/2014, 116/2015, 153/2015 и 192/2015) и член 148 став 1 во делот „се стекнува со запишување во јавната книга за запишување на правата на недвижности или на друг“ од **Законот за сопственост и други стварни права** („Службен весник на Република Македонија“ бр.18/2001, 92/2008, 139/2009 и 35/2010).

Законодавецот со право утврдил одредени начела, меѓу кои начелото на задолжителност на запишувањето на правото на сопственост и другите стварни права на кое

начело се надоврзува и начелото на конститутивност на запишувањето што значи со моментот на воведување и евидентирање на катастарот субјектот се стекнува со правото на сопственост и можност за добивање на имотен лист на кој начин во суштина јавно е обзнанета сопственоста (Решение У.бр.41/2016 од 9 ноември 2016).

20. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на делот: „од кои четири члена ги определуваат двете политички партии во опозиција со најголем број пратеници и двете политички партии на власт со најголем број пратеници во Собранието на Република Македонија“ од членот 196-д став 1 од **Изборниот Законик** („Службен весник на Република Македонија“ бр.40/2006, 136/2008, 148/2008, 155/2008, 163/2008, 44/2011, 51/2011-исправка, 142/2012, 31/2013, 34/2013, 14/2014, 30/2014-исправка, 196/2015, 35/2016, 97/2016, 99/2016, 136/2016 и 142/2016).

Уставотворецот остава слобода на законодавецот за секоја одделна јавна функција или работно место со посебен закон, според конкретната специфика, да ги определи соодветните услови и критериуми. Повремени работни тела и повремени комисии не се предмет на уставно уредување од каде законодавецот има слобода со закон да ги уреди прашањата по однос на основањето и функционирањето на ваков вид на тела, кога за тоа ќе се јави потреба. Оттаму, определбата на законодавецот за основање на Привремената комисија за следење на медиумското претставување за време на изборите не ги повредува членовите 8 став 1 алинеја 3, член 23 и член 32 од Уставот.

Мешан состав на Комисијата (два члена од политички партии во опозиција со најголем број пратеници, два члена од двете политички партии на власт со најголем број пратеници во Собранието на Република Македонија и еден член од редот на припадниците на најголемата мнозинска заедница во Македонија) е во согласност со членот 9 од Уставот. Ова од причина што ваквата определба (спротивставени политички опции, односно преставници од опозициските партии, партиите на власт и припадник на најголемата мнозинска заедница) ја прави нормата избалансирана (Решение У.бр.144/2016 од 9 ноември 2016).

21. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на член 9 ставовите 4 и 5 од **Законот за спортска академија** („Службен весник на Република Македонија“ бр.115/2014 и 129/2015).

Ученик во средно училиште и ученик во спортска академија немаат ист статус, односно не се наоѓаат во иста правна положба, поради што не може да се постави прашањето за уставноста на оспорените одредби кои се однесуваат на престанокот на статусот на ученик. Право на законодавецот е да ја цени целисходноста на различните законски решенија (Законот за средно образование *vis a vis* Законот за спортска академија) за различни субјекти во правото кои немаат ист статус (ова со оглед на посебниот карактер на воспитно-образовниот процес во спортската академија). Со оспорените одредби исто така не се повредува правото на задолжително средно образование бидејќи ученикот кој нема да ги исполни наведените услови има право да го продолжи своето средно образование во друго средно училиште (Решение У.бр.132/2016 од 16 ноември 2016).

22. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на член 137 став 1 точки 6 и 11 од **Законот за авторското право и сродните права** („Службен весник на Република Македонија“ бр.115/2010, 140/2010, 51/2011, 147/2013, 154/2015 и 27/2016).

Користењето на авторските дела и предметите на сродните права од страна на субјектите кои се наведени во точката 11, како субјекти кои се изземени од плаќањето на авторскиот надоместок, претставуваат посебни случаи кои не се во спротивност со

нормалното користење на делата и не претставуваат неразумна штета по легитимните носители на правата. Ослободувањето од плаќањето на надоместокот од страна на непрофитните радио-телевизиски организации (точка б) е оправдано и прифатливо особено ако се има предвид целта на непрофитните организации и нивната општествена улога и функција (Решение У.бр. 96/2015 од 16 ноември 2016).

23. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на член 9 ставови 4, 5, 6, 7, 8 и 9 од **Законот за даночната постапка** („Службен весник на Република Македонија“ бр.13/2006, 88/2008, 159/ 2008, 105/2009, 133/2009, 145/2010, 171/2010, 53/2011, 39/2012, 84/2012, 187/2013, 15/2015, 97/2015, 129/2015, 154/2015 и 23/2016).

Нема повреда на уставното начело на владеењето на правото и правната сигурност на граѓаните со предвидената обврска за намирување на долгот, со што се придонесува кон наплата на даночните долгови од страна на даночните должници што е во функција на обезбедување на поголема фискална дисциплина во плаќањето на јавните давачки како општа обврска на сите субјекти, согласно членот 33 од Уставот (Решение У.бр.45/2015 од 1 декември 2016).

24. Судот не поведе постапка за оценување на уставноста на законот во целина и посебно на член 1, член 6 став 3, член 9 став 4, член 15 ставови 1 и 6, член 16 став 3, член 21 став 4, член 22 став 2, член 24 став 3, член 27 став 2, член 29, член 30, член 31 и член 69 од **Законот за медијација** („Службен весник на Република Македонија“ бр. 62/2005 и 129/2015).

Уставот не ги дели законите на системски и обични, со двотретинско мнозинство се донесуваат системските закони, а очигледно Законот за медијација тоа не е.

Во овој закон не се уредуваат прашања кои се однесуваат на постапката пред судовите, поради што постапката на донесување на овој закон не може да се подведе во однос на Амандман XXV со кој е заменет членот 98 од Уставот, туку под член 68 став 1 алинеја 2 од Уставот во кој е предвидено дека Собранието на Република Македонија донесува закони.

Не се основани наводите во иницијативата дека законодавецот ја поставил медијацијата како посебен вонреден суд или паралелен суд, што не било во согласност на член 98 ставови 3 и 4 од Уставот, според кои организацијата на судството била единствена и биле забранети вонредни судови (Решение У.бр.102/2016 од 7 декември 2016).

3. Барања за заштита на слободите и правата

Како што беше наведено во статистичките податоци, во текот на 2016 година, до Судот беа поднесени вкупно **8** барања за заштита на слободи и права врз основа на член 110 алинеја 3 од Уставот на Република Македонија.

Судот во текот на 2016 година, реши **11** предмети за заштита на слободите и правата (од кои 7 се барања примени во текот 2016 година, 3 се од 2015 година а еден од 2014 година).

Од вкупниот број на решени барања за заштита на слободи и права во текот на 2015 година, најголем број – 8 барања се однесуваа на заштита од дискриминација, а останатите 3 барања се однесуваа на правото на заштита на сопственоста.

Судот во 1 случај, со одлука го одби барањето, не наоѓајќи дека е сторена повредата на правото. Станува збор за следниов случај:

1. Уставниот суд со **Одлука У.бр.125/2015** од 25 мај 2016 година го одби барањето на Милена Карталова од Скопје за заштита на слободите и правата од член 110 алинеја 3 од Уставот, што се однесуваат на недискриминација по основ на социјална припадност повредено со: Решение на министерот за правда бр.09-2457/1 од 29.07.2015 година за престанување на службата нотар, Пресуда на Управниот суд во Скопје У-5 бр.1081/2015 и У-5. бр.1082/2015 година и У-5.бр.1082/2015 од 03.09.2015 година и Пресуда на Вишиот Управен суд УЖ-3. бр.448/2015 од 20.10.2015 година.

Судот најде дека: *„во конкретниов случај не може да стане збор за дискриминација по основ на социјален професионален статус од причина што прашањето на престанок на работниот однос поради исполнување на услови за пензија е уредено со закон, што престанокот на работниот однос на подносителката на барањето не било единствено само за неа во вакви случаи туку се однесувало и за сите останати именувани нотари кои ги исполниле законските услови како што е наведено и во одговорот на доносителот на решението. Исто така, и праксата покажала и покажува дека на сите именувани нотари со исполнување на условите за старосна пензија од 14.08.2014 година им престанала нотарската служба. Со оглед на наведеното, Судот оцени дека со оспореното решение на министерот за правда и со пресудите на управните судови не е направена дискриминација по основ на социјален (професионален) статус на подносителката на барањето.“*

Во останатите предмети, барањата беа отфрлени поради ненадлежност или поради постоење процесни пречки за одлучување.

IV. ЈАВНОСТ ВО РАБОТАТА НА СУДОТ

IV. ЈАВНОСТ ВО РАБОТАТА НА СУДОТ

Согласно Деловникот на Уставниот суд работата на Судот е јавна.

Претставниците на средствата за јавно информирање редовно можат да присуствуваат на седниците на Судот. Известување на јавноста за работата на Судот се врши континуирано и преку интернет-страницата на Уставниот суд за дневниот ред на секоја закажана седница. После секоја завршена седница претставниците на средствата за јавно информирање сеопфатно се информираат за одлуките и решенијата што ги донел Судот.

Одлуките и решенијата откако ќе бидат изготвени и потпишани од Претседателот на Судот се објавуваат на интернет-страницата на Уставниот суд, така што се достапни на стручната и друга јавност: (www.ustavensud.mk).

Уставниот суд на Република Македонија редовно ги следеше медиумите и нивното информирање за работата на Уставниот суд.

V. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

V. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

1. Учество на меѓународни конференции

Во текот на 2016 година, во рамките на активностите на меѓународната соработка, претставници од Судот учествуваа на повеќе мултилатерални настани. Истовремено Судот продолжи да ја остварува веќе воспоставената соработка со Венецијанската комисија на Советот на Европа преку својот офицер за врски.

Од активностите на меѓународната мултилатерална соработка ги издвојуваме следниве:

Претседателот на Уставниот суд на Република Македонија г-ѓа Елена Гошева присуствуваше на свечената седница на Европскиот суд за човекови права од Стразбур, што по повод официјалниот почеток на судиската година на тој суд се одржа на 29 јануари 2016 година. Во рамките на настанот, претседателите на највисоките судски инстанци од Европа, учествуваа на семинарот на тема: „Меѓународните и националните судови соочени со масовни повреди на човековите права“.

Делегација на Уставниот суд на Република Македонија предводена од претседателот на Судот г-ѓа Елена Гошева, учествуваше на меѓународна конференција на тема „Уставно-судска заштита на избирачкото право“ што се одржа во Будва, Црна Гора од 14 до 16 февруари 2016, во организација на Уставниот суд на Црна Гора и Германската фондација за меѓународна правна соработка (ИРЗ).

Делегација на Уставниот суд на Република Македонија предводена од претседателот на Судот г-ѓа Елена Гошева учествуваше на меѓународниот симпозиум на тема „Извршување на одлуките донесени во постапката за уставна жалба и нивните последици“ што се одржа во Анкара, Република Турција на 25-26 април 2016 година, по повод 54-тата годишнина на Уставниот суд на Република Турција.

На покана од претседателот на Државниот совет на Република Турција, делегација на Уставниот суд на Република Македонија присуствуваше на 12-от Конгрес на Меѓународната асоцијација на судови со врховна управна надлежност што се одржа од 2 до 6 мај 2016 година во Истанбул на тема: „Алтернативни начини на решавање на спорови од управни прашања“.

Генералниот секретар на Уставниот суд г-ѓа Оливера Филиповска и државниот советник за меѓународна соработка учествуваа на меѓународна конференција на тема „Улогата на советниците/судските соработници во работата на уставните судови“ што се одржа на 31 мај и 1 јуни 2016 година во Букурешт во организација на Уставниот суд на Романија.

Делегација на Уставниот суд предводена од претседателот на Уставниот суд на Република Македонија г-ѓа Елена Гошева во период од 1 до 4 јуни учествуваа на Третиот меѓународен самит на врховни судови, што се одржа во Бурса, Република Турција.

Делегација на Уставниот суд на Република Македонија учествуваше на меѓународна конференција по повод 25-годишнината на Уставниот суд на Република Словенија што се одржа од 22 до 24 јуни 2016 во Блед, Словенија.

Делегација на Уставниот суд на Република Македонија предводена од претседателот на Судот г-ѓа Елена Гошева учествуваше на меѓународната конференција на тема:

„Заштитата на основните права на граѓаните и националната безбедност во модерниот свет. Улогата на уставните судови“ што се одржа на 21 и 22 септември 2016 година во Софија, по повод 25-годишнината на Уставниот суд на Република Бугарија.

Делегација предводена од претседателот на Уставниот суд на Република Македонија, г-ѓа Елена Гошева учествуваше на Меѓународна конференција на тема „Уставна контрола и процесите на демократска трансформација на модерното општество“, што се одржа од 7 до 9 октомври 2016 година во Киев во организација на Уставниот суд на Украина.

Делегација на Уставниот суд на Република Македонија предводена од претседателот на Уставниот суд г-ѓа Елена Гошева, учествуваше на церемонијата по повод VII Судиска година на Уставниот суд на Република Косово што се одржа на 27 октомври 2017 година во Приштина. По тој повод беше одржана и меѓународна конференција на тема: „Инцидентална контрола на уставноста“.

По повод 10 години од функционирањето на Уставниот суд на Црна Гора во независна држава Црна Гора, делегација предводена од претседателот на Уставниот суд на Република Македонија, г. Никола Ивановски учествуваше на Регионалната конференција на тема „Улогата на Уставниот суд во изградба на владеење на правото и заштита на човековите слободи и права“ што се одржа во Будва од 20 до 21 декември 2016 година.

Во рамките на билатералната соработка, на покана на претседателот на Уставниот суд г-ѓа Елена Гошева, во април 2016 година, во посета на Уставниот суд на Република Македонија престојуваше делегација на Уставниот суд на Република Албанија предводена од претседателот на Уставниот суд на Република Албанија г. Башким Дедја. Во рамките на посетата, судиите од двата суда одржаа тркалезна маса на тема: „Уставно-судска заштита на избирачкото право“ при што разменија мислења и искуства. Делегацијата беше примена од претседателот на Република Македонија г. Ѓорге Иванов, а беше остварена средба и со судиите на Врховниот суд на Република Македонија.

2. Соработка со Мисијата на ОБСЕ во Скопје

Во текот на 2016 година продолжи соработката со Мисијата на ОБСЕ во Скопје во рамките на проектот „Поддршка на правната инфраструктура за заштита на човековите права“ со цел зајакнување на капацитетите на Уставниот суд во заштита на слободите и правата преку запознавање на судската практика на Европскиот суд за човекови права. Во текот на годината беа реализирани следниве активности:

- Обука за концептот на антидискриминација (9 и 10 мај 2016).
- Напредна обука за пребарување на базата на податоци на Европскиот суд за човекови права (HUDOC) (13 јуни 2016).
- Правен семинар на тема „Функционирањето на Европскиот суд за човекови права“ (8 јули 2016).
- Обука за членот 11 од Европската конвенција за човекови права кој се однесува на слободата на мирно собирање и слободата на здружување (29 септември 2016).
- Обука за членот 9 од Европската конвенција за човекови права кој се однесува на слободата на мислење, совест и вероисповест (14 октомври 2016).

- Обука за државните советници во Уставниот суд на тема пишување на правни текстови и аргументација (25 ноември 2016).
- Презентација на Водичот за користење на судската практика на Европскиот суд за човекови права и Публикација за водечките пресуди на Европскиот суд за човекови права (28 ноември 2016).
- Презентација на публикација за значајни одлуки на Европскиот суд за човекови права во врска со криминал од омраза и говор на омраза како и обука во врска со говорот на омраза од аспект на националното право и меѓународните стандарди (5 и 6 декември 2016).
- Во рамките на проектот Мисијата на ОБСЕ изготви водич за изготвување на барањата за заштита на слободите и правата.

VI. МАТЕРИЈАЛНИ И ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РАБОТА

VI. МАТЕРИЈАЛНИ И ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РАБОТА

Уставниот суд на Република Македонија во текот на 2016 година работите од својата надлежност ги извршуваше со буџет кој изнесуваше вкупно 36.645.000,00 денари (околу 592.960 евра) и во тие рамки Судот обезбеди целосно функционирање од аспект на потребите за тековно и непречено работење.

Издавач:

Уставен суд на Република Македонија

Редакција:

Никола Ивановски, претседател

Д-р Гзиме Старова, судија

Д-р Наташа Габер-Дамјановска, судија

Елена Гошева, судија

Александар Лазов, генерален секретар

Татјана Јањиќ-Тодорова, државен советник

Фотографии:

Златко Димитров

Дизајн и печатење:

Polyesterday

Уставен суд на Република Македонија

Кеј „Димитар Влахов“ бр.19, 1000 Скопје

тел. +389 2 3163 063, претседател

тел. + 389 2 3165 153, генерален секретар

факс +389 2 3119 355

e-mail: mail@ustavensud.mk

Интернет: www.ustavensud.mk